

روابط بین صفات و تجزیه علیت برای عملکردهای غده و بذر در پیازهای

بومی ایران

اشکبوس دهداری^۱، مصطفی مبلی^۲، عبدالمجید رضائی^۳

۱- دانشجوی دکتری

۲- استادیار گروه باغبانی

۳- استاد گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه صنعتی اصفهان

این تحقیق به منظور بررسی روابط علی بین صفات مختلف پیاز و تعیین اثرات مستقیم و غیر مستقیم آنها بر عملکردهای غده و بذر جهت بکارگیری در برنامه‌های اصلاحی در سال ۱۳۷۷ در مزرعه تحقیقاتی دانشگاه صنعتی اصفهان اجرا شد.

نتایج نشان داد که همبستگی‌های فنوتیپی و ژنتیکی تقریباً مشابه بودند و وزن غده بالاترین همبستگی را با قطر غده و کمترین آن را با تعداد روز تا سبز شدن داشت. نتایج رگرسیون مرحله‌ای نشان داد که: ۱- عرض برگ در فاصله ۲۵ درصد از غلاف، طول و وزن خشک برگ بهترین تخمین زننده سطح برگ، ۲- قطر غده، ارتفاع غده، ارتفاع بوته و تعداد روز تا رسیدگی مهمترین صفات تعیین‌کننده تغییرات عملکرد غده، ۳- تعداد گلچه‌های تلقیح یافته بهترین تعیین‌کننده صفت تغییرات وزن بذر، و ۴- وزن، قطر و حجم غده مهمترین صفات توجیه‌کننده تغییرات تعداد مریستم بر روی صفحه ساقه حقیقی بودند. تجزیه ضرایب مسیر نشان داد که قطر غده بالاترین اثر مستقیم و مثبت را بر عملکرد غده دارد و اثر غیر مستقیم ارتفاع بوته از طریق قطر غده بر آن قابل توجه است. تعداد گلچه‌های تلقیح یافته در بوته بیشترین اثر مستقیم و تعداد گل آذین در بوته نیز بالاترین اثر غیرمستقیم را از طریق تعداد گلچه‌های تلقیح یافته بر وزن بذر داشتند.